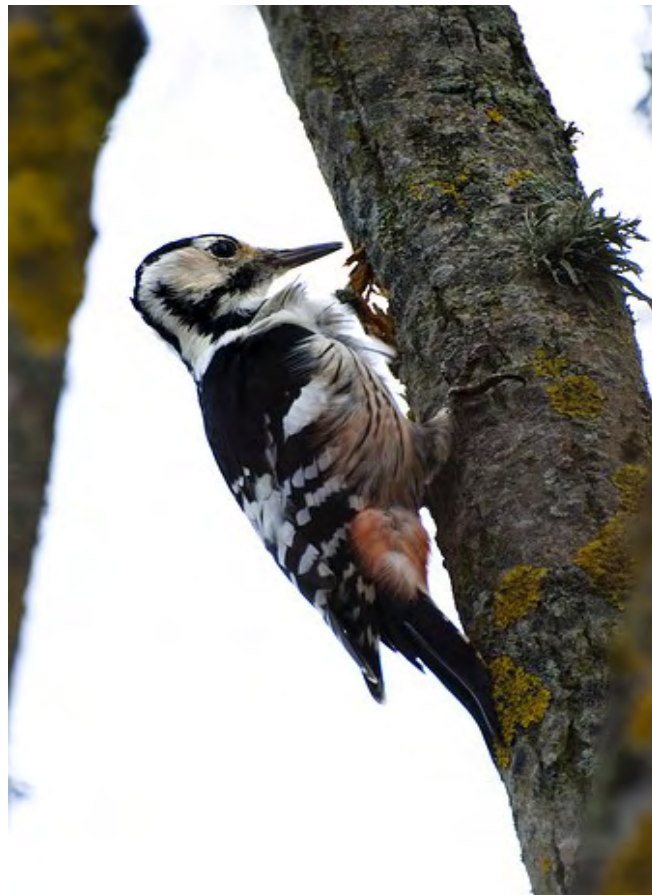

ESTLAND

14. – 21. juni 2008

Hvidrygget flagspætte hun

DOF Travel

Dansk Ornitologisk Forening

Birdlife Denmark

John Speich

Forord

Fra lørdag den 14. til lørdag den 21. juni 2008 afholdt DOF Travel sin tredje tur til Estland, det nordligste af de tre lande der udgør Baltikum.

Landet er i rivende udvikling efter optagelse i EU, hvilket vi igen kunne se på den nye bilpark, de gode veje samt de fine hoteller, vi boede på. Der er også gjort et stort og flot arbejde for at bevare den storslåede og varierede natur, som Estland har så rigeligt af. Vi besøgte adskillige nationalparker på vores rundtur, nationalparker som bl.a. vores to fremragende lokale guider, brødrene Andres og Rein Kuresoo, er med til at beskytte igennem deres arbejde.

En stor tak til dem og vores glimrende chauffør samt ikke mindst turens deltagere, som var: Jette og Finn Kriegel, Lene Nielsen og Gorm Jelstrup, Inge og Ole Gudik-Sørensen, Hanne og Flemming Lüttge, Pamela og Finn Bartholomeusz, Inger og Svend Erik Johansen, Kirsten Rahtkens og Jørgen Trap-Jensen, Leif Novrup, Jens Ballegaard, Wilhelm Kreil, Hanne Jensen, Kurt Jespersen, Paul Nilsson og Lisbeth Strandmark. Tak til Rein og Lisbeth for billeder og Jens for blomsterliste.

John Speich
email: speich@mail.tele.dk

Citron vipstjert han og sibiriske iriser

Turforløb

Lørdag den 14. juni:

Med fly fra København med ankomst Tallinn 12.15. Herfra i bus til Alam-Pedja NP. Om aftenen indlogering på Park Hotel i Tartu. Efter aftensmad ekskursion til Kärevere flodområde (tredækker).

Søndag den 15. juni:

Formiddag gåtur i Tartus parker samt Aardla damme (citronvipstjert). Eftermiddag besøgte Häädemeeste kystområder. Indlogering på motel Kabli Lapanina.

Mandag den 16. juni:

Formiddag 7 km gåtur i Nigula højmose og skov. Eftermiddag Puhtu-Laelatu gammel skov og kyst. Færgeoverfart til Kuivastu Muhu Island og videre med bus til Pilguse Guesthouse.

Tirsdag den 17. juni:

Morgentur i omegnen aflyst pga voldsomt regnvejr. Formiddag kysten ved Sörve. Eftermiddag byparken i Kuresaare og Loode egeskov. Aften omkring Pilguse Guesthouse.

Onsdag den 18. juni:

Morgen Viidumäe naturreservat med nåleskov (spurveugle). Formiddag Laidevahe naturreservat ved kysten samt Kaali meteorkrater. Eftermiddag Koguva gamle landsby og Yygu klipper. Færgeoverfart til Virtso. Overnatning på Altmoisa Guesthouse.

Torsdag den 19. juni:

Formiddag Haeska kystområde og rørskovene ved Roude. Eftermiddag Kloostri flodområde og Keemo kystområde. Overnatning på Altmoisa Guesthouse.

Fredag den 20. juni:

Formiddag Pogari bugten samt tangen ved Puise. Eftermiddag Haapsalu med renseanlæg. Sen eftermiddag sightseing i Tallinn samt afskedsmiddag. Overnatning på Hotel Ylemiste et stenkast fra lufthavnen.

Lørdag den 21. juni:

kl. 12.55 afgang fra Tallinn - København.

Dagbog

Lørdag den 14/6:

Alle var mødt op til tiden kl. 7.40 i Kastrup Lufthavn. Efter flyveturen med ankomst til Tallinn ved middagstid mødte vi vores første lokale guide Andres. Med vores gode chauffør Mati bag rattet gik det hurtigt ud af byen mod første fuglestop i Alam-Pedja nationalpark. Igennem bussens regnvåde ruder, for regn var hvad vi blev budt på denne første dag, kunne vi skimte de første storke og traner. Hele eftermiddagen blev der obset i nationalparken, hvor vi på et par traveture i den efterhånden aftagende regn kunne hygge os med de første syngende småfugle. Vi blev budt velkommen af den her i landet almindelige karmindompap med sit "please to meet you", en hilsen vi kom til at høre mange gange. Med i koret var også vindrossel, flodsanger samt rigtig mange skovpibere. Ved 19tiden ankom vi til Park Hotel i Tartu for straks efter indlogering at indtage en restaurant i nærheden. Kl. 21. var det tid til afgang mod Kärevere flodområde, som huser spillende tredækkere. Andres var urolig for, om de overhovedet spillede i den silende regn. Men - trods det våde vejr var vi heldige, idet 4-6 ivrige fugle trådte dansen hoppende og snakkende, hvilket var et af turens absolutte højdepunkter. Som bonus hørtes både engsnarre og vagtel.

Søndag den 15/6:

Vejret var klaret op i løbet af natten, og i flot solskin kunne vi både se og høre syngende Lundsanger i Tartus park tæt på vores hotel, som vi nu skulle forlade. Første stop ved Aardla damme var, som i 06, ventet med spænding, da det er et ret sikkert sted for ynglende citronvipstjert. Vi blev ikke skuffet, idet 2 hanner, smukt omgivet af blå sibirske iriser, poserede for os, og måske er det den nordligste yngleforekomst i Europa, at vi fik set? Også sorttønder og pungmejse ved rede var med til at give os fine oplevelser her. Efter frokoststop på Vaide motel gjorde vi et kortere ophold ved Helme park, som udover gamle fæstningsruiner også har en gammel løvskov, hvorfra vi kunne høre syngende pirol. På vej til kysten kunne vi fra bussen nyde op til 3 små skrigeørne, rørhøg samt adskillige musvåger på den blå himmel. Ved Voiste, en strandeng beliggende ud til havet, sås en sen knortegås og turens første hvepsevåge passerede. Efter endnu et stop ved Rannametsa sandklitter med topmejse og hedelærke, fik Andres kontakt til en lokal ornitolog, der viste os gulirisk samt den i Estland sjældne hærfugl ved redehul. Aftensmaden på Kabli Lapanina blev der talt meget om, idet den bestod af kyllingfillet med kakaomælkssovs!

Mandag den 16/6:

Inden vi forlod vores hotel med havudsigt spottede vi en del andefugle i den smukke morgen, hvor vejret atter var fint, letskyet og op til 20C. Formiddagen blev turens eneste "stroppetur" ved Nigula højmosse og gammel skov. En 7 kms tur på planker over højmosen gav typiske arter som hjejler og tinksmede samt nyheder som stor tornskade og mellemflagspætte. Og - i skoven kunne vi atter glæde os over sangen fra lundsanger. Et holdt ved en mindre sø før den større by Pärno blev en kort fornøjelse, da ejeren ikke mente at vi havde noget at gøre der. Vi nåede dog at belure både gråstrubet og nordisk lappedykker. På vej til Muhu Island og vores hotel på Saaremaa Island gjorde vi et stop

og en vandretur ved halvøen og reservatet Puhtu, et dejligt område med skov, enge og en god udsigt over havet. I skoven var der herlig fuglesang med lille fluesnapper som den hotteste turart. Desværre blev turen afbrudt af et kraftigt tordenvejr, som fik os til i en fart at søge tilbage til bussen. Vi nåede dog lige at obse et par høgesangere inden himmel og hav stod i et. Her var der i øvrigt guideskifte, idet broderen Rein samt Trin en pige i guidelære tog over. Sejladsen til Muhu Island var for nogle af os et nostalgisk trip, da det er de gamle LB færger fra Helsingør, der nu sejler imellem fastlandet og Muhu. Og – så var der igen opklaring med udsigt til sildemåge og havterne. Efter et kort stop på dæmningen imellem Muhu – Saaremaa og et kirkestop i Liiva nåede vi frem til Pilguse guesthouse ved 20.30tiden. Hotellet, en gammel ombygget gård, lå med en flot udsigt til enge med spredte buske samt sø med rørskov, hvorover 50 dværgmåger hyggede sig. Det samme gjorde vi med ild i pejsen til den herlige grillede laks.

Tirsdag den 17/6:

Morgenturen omkring vores hotel måtte aflyses pga voldsomt regnvejr. Men – ved 10tiden kom opklaringen, og afsted det gik i Matis bus. Igennem de våde ruder sås en overflyvende sort stork og et stop ved en sø gav et par rovterner og ”kakakikiende” drosselrørsangere. Længs havet ved halvøen Sõrve gjorde vi flere stop og store og toppede skalleslugere samt skeænder, sangsvaner, ederfugl og den første grågås kunne noteres. Også flere orkideer blev set på denne strækning, hvor de rødryggede tornskader nærmest stod i kø for at få en god busk at jage fra. De var i øvrigt alle hanner. Også i dag skulle frokosten indtages på en restaurant nær Kuressaare, hvis slotspark vi senere skulle besøge. Et par hvidhalsede fluesnappere skulle yngle her, men vi måtte nøjes med et par af den brogede samt en ung overflyvende havørn. Der var kun få fugle i egeskoven udenfor Kuressaare, men en del orkideer, heriblandt en del afblomstrede fruesko, kunne ses og ikke mindst fotograferes. En aftentur bag Pilguse guesthouse var en rigtig god ide. Her var syngende høgesanger, hylende vandrikse, vendehals, ”grusende” traner, og senere da vi skålede i den lokale vodka en overflyvende skovsneppe. Dette var et sted vi alle gerne vil vende tilbage til.

Onsdag den 18/6:

Med en pakket bus, og efter afsked med dette dejlige sted, gik det imod fastlandet i fint og solrigt vejr. Først skulle vi dog besøge et par lokaliteter bl.a. Vidumäe der med gammel blandingskov er et godt sted for spurveugle og nøddekrieger. Begge blev hørt, førstnævnte dog først efter en omgang fløjten fra Rein og undertegnede. Herefter tog vi kulturbrillerne på for at kigge på Europas største meteorkrater, der med en diameter på 110 m samt en dybde på ca. 20 m er ret imponerende. Ved naturreservatet Laidevahe med skov og strandenge var der flyveopvisning af op til 5 havørne, hvoraf de 3 var ungfugle. Vores medbragte frokost blev indtaget på dæmningen, der fører til Muhu Island, hvor en overflyvende rødtrum udover madpakken var det mest spændende her. Efter et kortere visit i den gamle landsby Koguva, hvor alle fik set vendehals ved redehul, var det atter tid til kysten. Skråningerne ud til havet ved (ja sådan skal det staves) Yygu cliff gav flotte orkideer og sortklire samt canadagås var nye turarter her. På vej til færgen sås endnu en havørn. Vel ankommet til det dejlige natur guesthouse Altmöisa, beliggende ved den største og ældste nationalpark Matsalu, kunne vi atter sætte os til et veldækket bord.

Torsdag den 19/6:

Atter solrigt vejr, men blæsende. På vej til bugten Haeska med stenede strandenge fik vi set både pirol og vende-hals fra bussen. I bugten fik vi i en fart gjort teleskoperne klar til vadefugle og andespot og udover pibe-, atling-, krik-, knar-, hvin- taffel- og troldænder samt lidt vadere lagde 70 traner an til landing og i alt 4 havørne kom i bogen. Et nærliggende område, ved navn Rõude, med skov og åbent rørskovsområde iblandet store forekomster af kvan, var rigtigt spændende. En ung kongeørn, moppet af en musvåge, var på himlen og græshoppe- og flodsanger blandede sig i det store kor af sivsangere. Men – mest interessant var nu alligevel en hvidrygget flagspætte, der desværre fløj den forkerte vej. Herefter gik det, via et fugletårn, videre til ruinen ved det gamle kloster, der selvfølgelig hedder Kloostri. Her blev den medbragte rispilaf indtaget med udsigt til et redegul af hvidrygget flagspætte. Rein havde tidligere taget fine fotos af forældrene som fodrede unger her - suk. Men heldet var med os, da en af spætteerne forbarmede sig over os med et par meget fine fremvisninger. Strandengene ved Keemu blev lidt af en gentagelse med fine havørne og vadefugle samt dværgmåger og sorttene. På hjemvejen til hotellet passerede vi en hede-høg han, den anden på turen. Til gengæld blev turens eneste tårnfalk set fra et kort stop ved et fugletårn.

Fredag den 20/6:

Inden afsked med det dejlige guesthouse kunne vi atter høre pirol og græshoppesanger samt se en lavtgående havørn i umiddelbar nærhed. I frisk til blæsende vind fra vest gik det atter mod Tallinn. Men – inden havde vi et godt dagsprogram, med det første stop ved bugten Pogari. Fine højnordiske træk-gæster som hvidklire, sortklirer og små kobbersnepper sås i selskab i selskab med store kobbersnepper, ryler, hjejle, stor præstekrave og brushøns. Vi søgte læ på landtangen Puise for atter at spotte andefugle. 3 bramgæs var nye turarter her iblandt grågæs og ederfugle. Hapsalou renseanlæg var omgivet af rørskov, og nye turarter som skægmeise og lille præstekrave fik os til at holde stanken ud her. Mere estetisk var den gamle borgruin og frokostrestauranten der, med udsigt til en sø, underholdte os med fine toppede- og nordisk lappedykkere samt overflyvende havørn og hvepsevåge.

Efter indlogering på det strømlinede hotel Ülemiste var der tid til sightseeing i Tallinns gamle bydel, inden der vankede ”sidste aften middag” med vin og god stemning. Her tog vi så afsked med vores estiske venner, inden vi mødtes i hotelles bar til hyggeligt samvær.

Lørdag den 21/6:

Da lufthavnen kun lå et stenkast fra hotellet kunne vi, i det fine vejr imellem byerne, gå derhen for at blive genforenet med vores bagage, der blev kørt. Herefter den gode gamle rutine med hjertelig afsked i Kastrup Lufthavn efter en dejlig tur.
John.

Fugleartsliste

Rødstrubet lom (*Gavia stellata*):

1 på havet udenfor hotel Kabli Lapanina (Jens)

Nordisk lappedykker (*Podiceps auritus*):

1 i mindre sø nær Pärno, 1 i sø Haapsalu

Toppet lappedykker (*Podiceps nigricollis*):

1 i sø Haapsalu

Gråstrubet lappedykker (*Podiceps grisegna*)

1 i mindre sø nær Pärno, 2 Selma, 1 Aardla polder

Skarv (*Phalacrocorax carbo*):

Alm.

Rørdrum (*Botaurus stellaris*):

Hørt Aardla polder og ved Pilguse guesthouse. 1 Set overflyvende ved dæmningen Muhu

Fiskehejre (*Ardea cinerea*):

Set ved samtlige vådområder

Hvid stork

Hvid stork (*Ciconia ciconia*):

Alm. omkring de fleste landsbyer over 100 talt

Sort stork (*Ciconia nigra*):

1 overflyvende nær Pilguse, 1 overflyvende ved skov Häädemeeste coast (PN)

Knopsvane (*Cygnus olor*):

Alm.

Sangsvane (*Cygnus cygnus*):

2 Sörve, 1 Haeska

Grågås (*Anser anser*):
1 Sörve, 30 Puise, 20 i sø ved Haapsalu, 3 Pogari

Knortegås (*Branta bernicla*):
1 Vöiste

Bramgås (*Branta leucopsis*):
3 Puise

Kanadagås (*Branta canadensis*):
1 Yygu cliff

Gravand (*Tadorna tadorna*):
1 Vöiste, 80 dæmningen

Gråand (*Anas platyrhynchos*):
Alm.

Knarand (*Anas strepera*):
10 dæmningen, 4 Haeska

Skeand (*Anas clypeata*):
6 Sörve, 20 Haeska

Pibeand (*Anas penelope*):
30 Pogari,,130 Haeska,

Krikand (*Anas crecca*):
3 Puise, 4 Vöiste, 1 han Yygu cliff, 300 Haeska

Atlingand (*Anas querquedula*):
2 Haeska

Taffeland (*Aythya ferina*):
3 Haeska

Troldand (*Aythys fuligula*):
30 Haeska, 20 Puise, 10 dæmningen

Sortand (*Melanitta nigra*):
Ca. 300 trk. over havet ved hotel Kabli Lapanina

Ederfugl (*Somateria mollissima*):
Enkelte set ved samtlige kyststrækninger

Hvinand (*Bucephala clangula*):
70 i havet ved hotel Kabli Lapanina, 120 Haeska

Toppet skallesluger
20 i havet ved hotel Kabli Lapanin, 10 Keemo

Stor skallesluger (*Mergus merganser*):
6 Sörve

Havørn (*Haliaeetus albicilla*):
1 ad. Puhtu, 1 juv. Kuressaare, 5 Laidevare, 1 ad. nær færgeren Muhu, 4 Haeska, 2 ad. Keemo, 1 ad. Hapsalou, 1 ad. Altmoisa hotel

Lille skrigeørn (*Aquila pomarina*):
1 Nigula Bog, i alt 3 fra bus nær Helme park

Kongeørn (*Aquila crysaetos*):
1 juv. Rõude

Rørhøg (*Circus aeruginosus*):
I alt 8 fugle noteret

Hedehøg (*Circus pygarcus*):
1 ad. han fra bus nær Keemo, 1 ad. nær Pärno

Musvåge (*Buteo buteo*):
Adskillige set, især fra bussen ca. 25 noteret

Hvæpsevåge (*Pernis apivorus*):
1 Võiste, 1 ad. han Kloostri, 1 højt nær Kaali, 1 Laidevahe

Spurvehøg (*Accipiter nicus*):
1 Helme park

Duehøg (*Accipiter gentilis*):
1 han nær Kuressaare ved frokost restaurant

Tårnfalk (*Falco tinnuncullus*):
1 fra fugletårn efter Keemo

Lærkefalk (*Falco subbuteo*):
1 ved Pilguse hotel

Vagtel (*Coturnix coturnix*):
1 hørt ved Kärevere floodplain

Engsnarre (*Crex crex*):
2 hørt ved Kärevere floodplain

Vandrikse (*Rallus aquaticus*):
1 hørt ved Haapsalu rensningsanlæg

Blishøne (*Fulica atra*):
Set ved de fleste vådområder, flere med unger

Trane (*Grus grus*):
2 Nigula bog, hørt fra Pilguse hotel, 70 gik til landing Haeska, 20 fra fugletårn nær Keemo, i alt 6 set fra bus i fart

Strandskade (*Haematopus ostralegus*):
Ganske få set langs kysterne

Klyde (*Recurvirostra avosetta*):
4 Pogari

Lille præstekrave (*Charadrius dubius*):
1 rensningsanlægget Haapsalu

Stor præstekrave (*Charadrius hiaticula*):
1 Haeska, 1 Pogari, 4 Puise

Hjejle (*Pluvialis apricaria*):
3 Nigula bog, 1 Pogari

Brushane (*Philomachus pugnax*):
1 Puise, 2 Haeska, 3 Keemo

Vibe (*Vanellus vanellus*):
Mange set over markerne, især fra bussen, 40 Keemo

Almindelig ryle (*Calidris alpina*):
2 Haeska, 2 Pogari

Tinksmed (*Tringa glareola*):
3 Nigula bog

Mudderklire (*Actitis hypoleucos*):
1 m/ynglestemme Alam-Pedja,

Rødben (*Tringa tetanus*):
Alm. på de fleste strandenge

Hvidklire (*Tringa nebularia*):

1 Pogari, 1 Puise

Sortklire (*Tringa erythropus*):

1 Yygu cliff, 5 Haeska, 6 Keemo, 12 Pogari

Lille kobbersneppe (*Limosa lapponica*):

4 Pogari

Stor kobbersneppe (*Limosa limosa*):

6 Pogari, 1 Keemo

Stor regnspeve (*Numenius phaeopus*):

1 Keemo, hørt Pilguse hotel

Tredækker (*Gallinago media*):

4-6 spillende Kärevere floodplain

Dobbeltbekkasin (*Gallinago gallinago*):

2 Nigula bog, hørt synge ved Pilguse hotel

Skovsneppe (*Scolopax risticola*):

1 Pilguse hotel

Hættemåge (*Larus ridibundus*):

Alm.

Stormmåge (*Larus canus*):

Alm. Ynglede i flere træer

Sølvmåge (*Larus argentatus*):

Alm. Enkelte gulbenede ved havnen i Virtsu

Svartbag (*Larus marinus*):

Få set

Sildemåge (*Larus fuscus*):

4 udenfor havnen i Virtsu

Dværgmåge (*Larus minutus*):

50 ved Pilguse hotel, 1 juv. Dæmningen, 4 Keemo

Dværgterne (*Sterna albifrons*):

3 ved Pilguse hotel, 2 Haeska, 4 Puise

Splitterne (*Sterna sandvicensis*):

1 hotel Kabli Lapanina, 8 Laidevahe, 1 Puise

Fjordterne (*Sterna hirundo*):
Set ved samtlige vådområder

Havterne (*Sterna paradisaea*):
20 ved havneområdet ved Virtsu, hvor de yngler

Rovterne (*Sterna caspia*):
2 ved sø nær Pilguse hotel, 1 dæmningen

Sortterne (*Chidonias niger*):
10 Aardla polder samt et par enkeltagttagelser

Ringdue (*Columba palumbus*):
Alm.

Gøg (*Cuculus canorus*):
Alm.

Spurveugle (*Glaucidium passerinum*):
1 hørt i skov ved Viidumäe NR

Mursejler (*Apus apus*):
Alm.

Hærfugl (*Upupa epops*):
1 ved yngleplads ved Häädemeeste kystområde

Gråspætte (*Picus canus*):
1 han under stop på vej til Nigula bog

Hvidrygget flagspætte
1 flyvende Rõude, 1 hun Kloostri

Stor flagspætte (*Dendrocopus major*):
I alt ca.10 noteret

Mellemflagspætte (*Dendrocopus medius*):
1 Nigula bog nær den gamle skov

Vendehals (*Jynx torquilla*):
1 Pilguse, 1 ved redegul Koguva village samt 3 fra bussen

Sanglærke (*Alauda arvensis*):
Alm

Hedelærke (*Lullula arborea*):
1 sandklitterne Häädemeeste, 1 bag Pilguse hotel

Digesvale (*Riparia riparia*):
Kun enkelte set

Landsvale (*Hirundo rustica*):
Alm.

Bysvale (*Delichon urbica*):
Alm.

Engpiber (*Anthus pratensis*):
Alm.

Skovpiber (*Anthus trivialis*):
Meget alm.

Hvid vipstjert (*Motacilla alba*):
Alm.

Gul vipstjert (*Motacilla flava*):
Alm.

Citronvipstjert (*Motacilla citreola*):
2-3 hanner Aardla Polder

Gærdesmutte (*Troglodytes troglodytes*):
Enkelte hørt

Jernspurv (*Prunella modularis*):
Enkelte hørt

Rødhals (*Erithacus rubecula*):
Enkelte

Nattergal (*Luscinia luscinia*):
Dejlig almindlig

Rødstjert (*Phoenicurus phoenicurus*):
Kun få iagttagelser

Husrødstjert (*Phoenicurus ochruros*):
Hørt syngt i Tartu og Tallin. Set ved borgen i Haapsalu samt ved hotel Kabli Lapanina

Stenpikker (*Oenanthe oenanthe*):
Få noteret

Bynkefugl (*Saxicola rubetra*):
Alm.

Sangdrossel (*Turdus philomelos*):
Hørtes synge ved samtlige skovområder

Vindrossel (*Turdus iliacus*):
Hørtes synge ved de fleste skovområder

Misteldrossel (*Turdus viscevorus*):
Enkelte fra bussen, 1 Altmoisa hotel

Sjagger (*Turdus pilaris*):
Alm.

Solsort (*Turdus merula*):
Alm.

Munk (*Sylvia atricapilla*):
Alm.

Gærdesanger (*Sylvia curruca*):
Ialt 5 hørt

Tornsanger (*Sylvia communis*):
Alm. I det åbne busklandskab

Havesanger (*Sylvia borin*):
Alm.

Høgesanger (*Sylvia nisoria*):
3 Puhtu, 2 Pilguse hotel

Sivsanger (*Acrocephalus schoenobaenus*):
Meget alm.

Græshoppesanger (*Locustella naevia*):
2 Rõude, 1 ved hotel Altmoisa

Flodsanger (*Locustella fluviatilis*):
4 Alam-Pedja NP, 2 Rõude

Rørsanger (*Acrocephalus scirpaceus*):

Få hørt

Kærsanger (*Acrocephalus palustris*):

Ret alm.

Drosselrørsanger (*Acrocephalus arundinaceus*):

Hørt ved samtlige rørskov

Gulbug (*Hippolais icterina*):

Ret alm.

Løvsanger (*Phylloscopus trochilus*):

Alm.

Skovsanger (*Phylloscopus sibilatrix*):

Ret alm.

Gransanger (*Phylloscopus collybita*):

Alm.

Lundsanger (*Phylloscopus trochiloides*):

1 Tartu park, 1 Nigula bog gammelskov

Fuglekonge (*Regulus regulus*):

Hørt ved Viidumäe, 4 Nigula Bog

Grå fluesnapper (*Muscicapa striata*):

Ret alm.

Lille fluesnapper (*Ficedula parva*):

2 Puhtu

Broget fluesnapper (*Ficedula hypoleuca*):

Ca. 10 noteret, flere i redekasse i parken Kuressaare

Musvit (*Parus major*):

Ret alm.

Sortmejse (*Parus ater*):

1 ved Altmoisa hotel

Sumpmejse (*Parus palustris*):

1 Kloostri

Blåmejse (*Parus caeruleus*):

Ret alm.

Topmejse (*Parus cristatus*):
2 sandklitterne Häädemeste, 2 Viidemae

Pungmejse (*Remiz pendulinus*):
2 ved red Aardla polder

Skægmejse (*Panurus biarmicus*):
4 bag renseanlægget Haapsalu

Spætmejse (*Sitta europaea*):
4 Tartu bypark, 2 skoven Nigula bog, 2 Kloostri samt enkelte ved slotte og kirker

Træløber (*Certhia familiaris*):
i alt 8 noteret fra skovområder

Rødrygget tornskade (*Lanius collurio*):
Alm.

Stor tornskade (*Lanius excubitor*):
1 Nigula Bog

Husskade (*Pica pica*):
Fåtallig

Skovskade (*Garrulus glandarius*):
Flere set fra bussen

Allike (*Corvus monedula*):
Alm. ved byerne

Råge (*Corvus frugilegus*):
Alm.

Krage (*Corvus corone*):
Alm.

Ravn (*Corvus corax*):
Ca. 10 noteret

Nøddekrige (*Nucifraga caryocatactes*):
1 hørt i skoven Viidumäe

Stær (*Sturnus vulgaris*):
Alm.

Pirol (*Oriolus oriolus*):

1 hørt Helme park, 2 hanner fra bus, 1 hørt Altmoisa hotel

Gråspurv (*Passer domesticus*):

Alm.

Skovspurv (*Passer montanus*):

Ret. alm

Bogfinke (*Fringilla coelebs*):

Alm.

Tornirisk (*Carduelis cannabina*):

Alm.

Grønirisk (*Carduelis chloris*):

Alm.

Stillits (*Carduelis carduelis*):

Ret alm.

Grønsisken (*Carduelis spinus*):

Få hørt og set I nåleskove

Gulirisk (*Serinus serinus*):

2 ved Häädemeeste kyst

Dompap (*Pyrrhula pyrrhula*):

1 han fra bus

Kernebider (*Coccothraustes coccothraustes*):

Ialt 8 noteret

Lille korsnæb (*Loxia curvirostra*):

Enkelte småflokke

Karmindompap (*Carpodacus erythrinus*):

Hørt og set på næsten samtlige lokaliteter

Rørspurv (*Emberiza schoeniclus*):

Ret alm.

Gulspurv (*Emberiza citronella*):

Alm.

Ialt 163 arter

Orkideliste

Fruesko (*Cypripedium calceolus*)

Sump-hullæbe (*Epipactis palustris*) (i knop)

Ægbladet fliglæbe (*Listera ovata*)

Rederod (*neottia nidus-avis*)

Langsporet gøgelilje (*Platanthera bifolia* ssp. *Latiflora*), underart af bakkegøgelilje

Skov-gøgelilje (*Platanthera chlorantha*)

Langakset trådspore (*Gymnadenia conopsea*)

Kødfarvet gøgeurt (*Dactylorhiza incarnata*)

Hvidgul gøgeurt (*Dactylorhiza incarnata* ssp. *Ochroleuca*), underart af kødfarvet gøgeurt

Plettet gøgeurt (*Dactylorhiza maculáta*)

Skov-gøgeurt (*Dactylorhiza maculáta* ssp. *Fúchsii*), underart af plettet gøgeurt

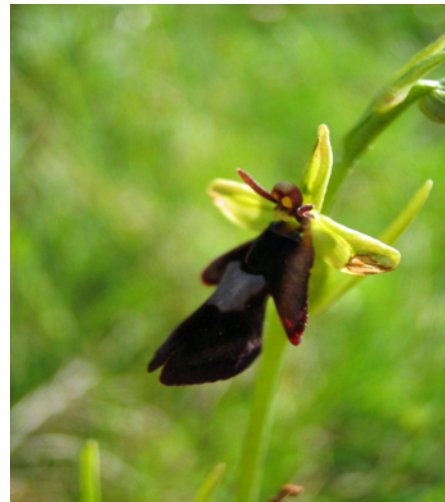
Ridder-gøgeurt (*Orchis militaris*)

Horndrager (*Anacamptis pyramidalis*)

Flueblomst (*Ophrys insectifera*)

Flueblomster

Planteliste (orkideer undtaget)

Listen nedenfor indeholder de planter, som et flertal af ekskursiondeltagerne har set! Der kunne givetvis nævnes flere arter. Planterne er nævnt i tilfældig rækkefølge.

Engkabbeleje
Trævlekrone
Tjærenellike
Melet Kodriver
Hulkrauet Kodriver
Dagpragtstjerne
Hjertegræs
Blodrød Storkenæb
Skov-Storkenæb
Blåtoppet Kohvede
Kantet Kohvede
Nøgleblomstret Klokke (?)
Gul Iris
Sibirisk Iris (Blå Iris)
Kvan
Bjørneklo
Skvalderkål
Ramsløg
Liljekonval
Storkonval
Blå Anemone (ikke i blomst)
Rundbælg
Akeleje
Bidende Stenurt
Tiggerranunkel
Kornblomst
Valmue

Blåbær
Tagrør
Bredbladet Dunhammer
Gul åkande
Hvid Nøkkerose
Slangehoved
Forglemmigej (fl.arter)

Disse planter blev fundet på gåturen i højmosen Nigula Bog:

Hedelyng
Klokkelyng
Rosmarinlyng
Mosepost
Porse
Mosebølle
Tranebær
Rundbladet Soldug
Langbladet Soldug
Tyttebær
Kæruld
Kær-Mysse (Calla)

Jens Ballegaard

Rundbladet soldug

